

BÁO QUÁN

Số nhà 72 đường Legrandière
SAIGON
TELEPHONE N° 686
Chủ nhiệm: NGUYỄN PHAN QUANG
Quản lý: NGUYỄN VĂN KHÁM

Nâng thứ nhất

ĐƯỢC NHÀ NAM

BÁO XUẤT BẢN MÌNG NGÀY

MÃY LƠI NÓI BẦU

Trong truyện thần quái của dân A-rập ngày xưa, có một con chim trưởng-sanh bát-tử, là chim phung hoàng; nó sống ở trong các bãi cát lớn xứ Arabia hằng mây tràn mây ngàn năm, tự nó leo lên giàn cùi thiêu mình chết cháy ra tro, rồi từ đồng tro nguội xung tanh mà sống lại.

Cái thần thế của tờ báo Được-Nhà-Nam này, cũng không khác gì thần thế con chim phung-hoàng đó. Nó đã bị giò lấp mưa phun, cháy lèn tát-xuống mây lần rồi, bảy giờ trong đám lửa nguội tro tàn bùng lên mà cháy lại.

Phải, ngày nay Được-Nhà-Nam lại xuất bản.

Mấy tháng nay, trong khi báo này đang sáu soạn ra đời lại nữa, nhiều người hay tin ấy, thì bài vầy nói thi phi. Người này nói kỹ tuyển-cử sắp đến nơi, họ ta sẽ làm co-quan vận-dộng cho một đảng-phái. Kẻ nghe nói nó lật dụng co-hội là sự chẳng may của một lò bao khắc, mà ra đỗ hirsing lily mỗi hàng. Có người lại lên mặt sảng suốt, hon nhà tiền-tri, mà nói rằng người ta chỉ thấp ngó được nhà Nam lên đỗ soi cuộc tuyển-cử mà thôi, đến khi xong việc rồi thì người ta lại để cho nó tắt. Kẽ đoán thế này, người hán thế kia, úp mở quanh co, thật là hán-chuyen!

Nhung mì nháng lời bàn rộng đoán xa áy đều là sai lầm hết cả.

Sai lầm, có lẽ là vì họ thấy mấy lần trước, Được-Nhà-Nam răi đỗi, do sự không ngợi, mà bao trùm vào những lúc báu cát; báu giờ còn mây mây nữa, cùng lại có ký báu-cát, mà ngon được nay, lại cháy, thi họ tưởng rằng chỉ có mực-dịch ấy thôi.

Sai lầm, có lẽ si họ không biết những người, chủ-trương tờ báo này trước kia, hoặc bối tài chánh, cho nên dang làm mà bô dô, mới bức da phải ngóng, chờ có phải đầu rằng ra tò bao là chủ cốt mưu lify này là thảm, mấy cái ghế cho đàng-phái nào. Đối với Được-Nhà-Nam phục-sanh báu-giờ, người ta cũng còn lầm tưởng như thế.

Còn sai lầm hơn nữa, là vì người ta thấy quá chưởng mai mít bế, mà được nhà Nam cháy lên, thi họ trồ ng

Cuộc thi kinh-té đã châm xong rồi

Ông Hoàng-Thắng được phần thưởng nhứt

Ai cũng còn nhớ hồi tháng giêng năm nay, có mấy nhà công-thiurga ở Saigon mua một cuộc thi về văn đề kinh-té, thi bộ thi là làm một bài như bài Đăng-báo, bài tò vè hai cái ý-khoa salt này:

Khuyên-dòng bao-nên tiết kiệm, chờ nên dùng đồ xà-xí và phải để dành tiền.

Khuyên-dòng bao-mùa đồ dùng chí, nên vào cửa hàng của người Annam mà mua, nếu cửa hàng của Annam cũng bán thứ đồ ấy và bằng giá với cửa hàng của người ngoại-quốc.

Mực-dịch của những người mò ra cuộc thi, là có ý khuyên khích đồng-hoa ta lưu tâm chú ý về vấn đề kinh-té vậy.

Dùng lò cuộc thi châm xong từ cuối tháng giêng tay mới rói, song vì bài gửi lại dự thi nhiều lắm, mà các nhà giám khảo bèn việc luôn không châm mực được, thành-ba châm-té.

Ban hội-dòng giám khảo có các ông: Bùi-quang-Chiêu, Lưu-vân-Lang, Nguyễn-vân-Vân, Hồ-vân-Kinh, Phạm Huân và Bảo-thao-Vỹ.

Bấy giờ cuộc thi ấy đã châm xong rồi, kết quả như vầy:

Đỗ: Ông Hoàng-Thắng

Đỗ: Được-Nhà-Nam kỳ đặng chở ngay vong của một người bạn bất hạnh; thật họ không biết rằng bài này dự bị xuất bản đã hai ba tháng nay, mà ra đời là chỉ có mực-dịch hiệp-tác với các báo dân anh, chờ không cạnh-tranh với báo nào, cũng chẳng lợi-dụng co-hội nào hết.

Được-Nhà-Nam, thật không phải là co-quan của một đảng-phái nào, hay là chịu thê-lực của một nhóm nào. Nó không chịu phục-việng ai, mà là phuc-sự chung cùa-hội; nó không là diễn-dàn riêng ai, mà là diễn-dàn chung cùa-quốc-dân. Bên báo chủ-nhiệm là ông Nguyễn-phan-Long đã tuyên-bố trong báo Tribune Indo-chinoise hôm 31 Mars răng: « Khi nào mà tôi còn chủ-trương tờ báo Được-Nhà-Nam, tôi không giao nó cho ai khác cho một người hay một đảng nào cả, ấy là điều nói nỗi niềm tinh vây.

Và lại Được-Nhà-Nam ngày nay tên tuổi tuy xưa, nhưng sự-nghiệp

thi khác. Từ người chủ-trương, từ bô-biên-tập, cho chí những cách thê tài, sự sắp đặt trong tờ báo hết thay đổi mới đổi thay, chờ không còn định chút chi là vẹn xưa đâu cũ nữa. Công việc về trước đây hay thiếu đủ thê nào, tờ báo không chịu trách-nhiệm; nó chỉ chịu trách-nhiệm từ đây trở đi mà thôi.

Còn tôn-chí và phan-sy của Được-Nhà-Nam ra sao?

Được-Nhà-Nam bây giờ xuất bản hàng ngày, mực-dịch là làm co-quan; là truyền bá và thông-bá cho đồng-bàn biết những việc gì đã xảy ra ở trong nước và ở thế-giới; để phổ thông những vấn đề -về-physics-chính-trí-kinh-té-my-thuật, văn-chuông; để giảng-cứu mọi việc cùa quan-quản xã-hội; nói tóm lại, gọi là phan-sy và trách-nhiệm của những tờ báo-dùng dân-có nhưngh ghi thi Được-Nhà-Nam cũng tự nguyên gianh-vàc như thế, dầu phải gắng-sóc ra công, không-dám chối từ vay.

Song những bạn ở các nơi sáp-tori nước-nhinhat-dâng, lại chẳng phải là bạn-tori-dùng-thám-canh-khắp-cả-mọi-nơi. Nói tóm-lại, thế-giới ngày nay, chđ nào người ta cũng trù-tuyệt-thuộc-phien-hết-cá.

Bây giờ, Đông-phurang, Tây-phurang, Nam-cực, Bắc-cực, chỉ duy có nước Việt-nam minh là còn cùi-tu-tho-tham-thanh, chưa hót-thuộc-phien-nhất-cá.

Bởi nết, thi ai cũng biết rằng

những bài thi Được-Nhà-Nam cũng tựa như bài thi Đăng-báo, bài tò vè hai cái ý-khoa salt này:

Khuyên-dòng bao-nên tiết kiệm, chờ nên dùng đồ xà-xí và phải để dành tiền.

Khuyên-dòng bao-mùa đồ dùng chí, nên vào cửa hàng của

người Annam mà mua, nếu cửa hàng của Annam cũng bán thứ đồ ấy và bằng giá với cửa hàng của

người ngoại-quốc.

Đỗ: Ông Nguyễn-vân-Giai

Những bài dự thi, kể cả thay có 28 bài. Trong đó 23 bài viết bằng chữ Langoa, và 05 bài viết chữ quốc-ngữ. Bài được phần thưởng nhứt, là bài của ông Hoàng-Thắng viết bằng chữ quốc-ngữ.

Tổng số bài gửi ngày mai, bón-bao sẽ đăng những bài được thường

THỜI SỰ ĐOÀN BÌNH

SẮP CÓ MÃY TRÀM MUỐN NGƯỜI NGOẠI-QUỐC QUÀ Ở NƯỚC TA

Có phải là chuyện hổ-mật-chẳng?

Không lẽ ông già, 54 tuổi, đầu mài di và vẫn con gái 17?

Mỗi-rồi ở Bắc-liên, xảy ra một việc, khôn như là một chuyện lý-kỳ-bi-một-vậy.

Nhà ông huyện S., có nuôi một người già-danh-dâng trên một năm nay, công việc siêng nัง, tinh-

tế hiền-hữu lâm. Người ấy tên là Mao, nay đã 54 tuổi rồi, chờ

không phải là trai trẻ chi nữa, mà

đến-doi bắt đắc kỵ-tử.

Só là chú nhà ấy có một cô con gái mới có 17 tuổi, người ta nghĩ

cho ông già kia, tuy da-nồi tóc bạc

mặc-lồng, nhưng có ý-truth-hát

với cô. Sự-đã-chết-biết-thiêng

có bay-không; chỉ biết đêm-bàu-5

rạng ngày 6 Avril mới rôi dậy, cô

kia đang ngủ, thì vàng-trò dậy là

làng-lèn. Chì mỏ của cô đứt mìn

thứ dây hối duyên-có-gi, thi

cô nói là ông ta mang-làm-luợp

có bao-giờ.

Xứ họ không có cái-phong-tuy

để, cho nên hì thấy dân-bà của họ

mà bắt-chết-biết-thiêng

để trong một hội Phu-nữ Thể-thao

kia, có người nữ-hội-biết-biết-thi

nhà-hội-biết-thi

PHÂN TRO TÂY HIỆU CON CÁ

SOCIÉTÉ NOUVELLE DES PHOSPHATES DU TONKIN

32. BOULEVARD DE LA SOMME, 32

SAIGON

MUỐN LỢI TO GIÀU LỚN THÌ DÙNG PHÂN TRO TÂY HIỆU CON CÁ

Hạt Trà Vinh

Làm thử tại ruộng Trần-Ngọc-Chẩn, Chủ Hội Cảnh-Nông ở Trà Vinh. Một mẫu bò 500 kilô Phân tro 10/21. Ruộng đất sét cao, có phèn, cây giống lúa Cà-Dung.

SỰ KẾT QUẢ

Mỗi mẫu đất gặt được mía già.
Mỗi mẫu được mía ki-lô.
Mỗi già nặng bao nhiêu.
Tính giá mía (Mỗi già tinh 1\$20).
Tiền mua Phân tro.

DẤT KHÔNG PHÂN	DẤT CÓ PHÂN
50 già	150 già
1.100 ki-lô	3.000 ki-lô
22 *	26 *
60\$00	180\$00
0	21\$00

Tiền lời trọn... 97\$00

Dùng phân tro 10/21 thì có số lợi to thêm được loo già hay là 2.800 ki-lô. Tính rồi theo đây, bò số tiền tốn phí nhỏ mọn là 23\$ mà người làm ruộng đang đặng một số lời to là 97\$00 mỗi mẫu.

Hạt Tân An

Làm thử tại ruộng ông TRẦN-XUÂN-HẢO, Diên-Chùi ở tại Bình-Lịch, Tân-An. Một mẫu bò 175 kilô Phân tro KA. Ruộng thấp, có sinh nhiều; cây lúa Nhò-To.

SỰ KẾT QUẢ

Mỗi mẫu gặt được mía già.
Mỗi mẫu cát được mía ki-lô.
Mỗi già cát nặng bao nhiêu.
Tính giá bao nhiêu (mỗi già tinh giá 1\$20).
Tiền mua phân.

KHÔNG PHÂN	CÓ PHÂN
80 già	150 già
1680 ki-lô	3450 ki-lô
22 *	23 *
116\$00	217\$00
0	12\$05

Tiền lời trọn... 88\$05

Dùng phân tro KA (phân hóa gốc dủ chất) mà rải ruộng thấp có sinh nhiều thi thấy sự tốt rõ ràng; cũng theo đây thi tăng thêm được 70 già hay là 1.770 kilô. Xài một số tiền có 12\$05, mà người làm ruộng lời đặng 88\$05.

Qui Nông-gia rõ thày sự dùng Phân tro tây hiệu CON CÁ làm cho huê-lợi tăng bội phân, xin qui ông đứng bò qua cơ hội dùng phân tro thượng hạng rất hạp với phong-thổ xứ này.

Muôn hời đều chi xin viết thư cho Phòng thí nghiệm của Hàng Société Nouvelle des Phosphates du Tonkin, 32 Boulevard de la Somme, Saigon. Muôn mua các thứ Phân tro xin hỏi noi Đại-ly của hàng tại tổng hoặc tại hạt mình.

VỎ XE DUNLOP

LÀ THỨ THIẾT TỐT

TÍU-THUYẾT CỦA ĐƯỜNG-NHÀ-NAM

GIA-ĐÌNH TIỀU-THUYẾT NỘI CHỒNG NỘI CON

TÁC-GIÁ
THÂN-VĂN

Ở phía tây, mặt trời đã chen lạng, mặt trăng cũng còn rọi chút ánh-sáng lại trong năm ta khác đồng-hồ, để cho chúng ta ở nhữngh chán-thành Sài-gon, từ bờ cây cao, nhà cửa, án kiền gong vàng, chứng tỏ 40 tuổi, xem qua biết người giàn cũ lâm. Trung-trung người chờ không ôm mà không nấp. Người vayngi bên trái mèo lò lảng và cái buồi mèo rởi dây. Da trời trong xanh, trả ra và phía mặt trời lạng ứng đó, vàng cả một vùng, rồi có cây, nhà cửa cũng đỏ vậy, cảnh trời quá thiệt là thiên-nhiên đẹp đẽ. Nếu chúng ta ở Annam, nên trời không có mèo nái, như gió lắc thôi lai-la, bối vây trên tàu đi ngoài biển, để xem cái tuy minh ở trong chỗ phản-ba-náo-

nhiệt, chờ minh cũng thấy hơi mát mát.

Một cái xe hơi từ dưới mè sông chảy theo đường trước sít Ba-Sơn rởi lại dập ngay cửa « Nhà-Tràng » Nhâ-Tràng là trường của các di-phuric lập ra để dạy-dỗ trẻ gái, và nhằm chờ thanh-tịnh lâm. Trước trường xe kéo dứu cũng nhiều, chứng lối mèo lò lảng, thấy xe hơi ngừng thì bọn xe kéo vẹt ra bên trái, cho có chỗ trống cho xe hơi dứu. Có một vài anh xe kéo vira lúi xe vàn nói với nhau rằng : Nếu các ông đều đem xe trước con thi hòi hay chắc anh em mình không có tiền uống nước.

Trên xe hơi có một người dân-ông mặc dù dài, lết khăn đen, mang kiền gong vàng, chứng tỏ 40 tuổi, xem qua biết người giàn cũ lâm. Trung-trung người chờ không ôm mà không nấp. Người vayngi bên

phía tay trái, nhò hòn chòng chứng hòi col mặt trời mọc ử hướng nào, lận ử hướng nào, chắc có lẽ nó không biết đâu mà chủ.

Tháng này là tháng mười một Annam, nên trời không có mèo nái, như gió lắc thôi lai-la, bối vây

mặt xanh-xao thì biết người không có

Nhà cửa thi bộn bề làm việc, còn tôi thi cứ đau hoài, nên tôi tính đem nó về cho nó coi sóc trong ngoài, tinh-sở tinh-sách, để một mình cha nó làm không kham.

— Hai ông bà lên lành con Tuyết à? Người dân-ông đáp rằng :

— Phải a dì.

— Bà bà-trên cho nó ra chưa? Người dân-ông hỏi.

— Hai ông bà bước vò trong lành

nó ra.

Con Liêm bèn đặt cõi nó vào trong phòng bà bà-trên.

Ngoài này di-doi trở lại nói chuyện với di-phuric còn trẻ. Di-di nói :

— Bà biết vụ chồng ông đó không?

— Ông mèo lò lảng nó khà lâm.

Hôm tháng trước nó có hóng lạnh

dầu và ngày rỗi thôi.

— Nó học khú không đủ.

— Chú tay nó giỏi, chờ cõi toàn

tùy dò lâm. Để tựu trường tối tôi

kèm cho nó học toán cho khá.

— Tôi tính không cho nó học

ura.

— Sao vậy?

Nói rồi đây di-doi bắt qua chuyện khác. Còn trong phòng bà bà-trên thi Bạch-Tuyết đang mừng gấp cha mẹ và sửa soạn kêu cuối-khiên rưng ra xe hơi.